

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ**

Кафедра фармакології, паразитології і тропічної ветеринарії

“ЗАТВЕРДЖУЮ”
Декан факультету ветеринарної медицини
Микола ЦВІЛХОВСЬКИЙ
“ 18 ” квітня 2023 р.

«СХВАЛЕНО»

на засіданні кафедри фармакології,
паразитології і тропічної ветеринарії
протокол № 4 від “ 18 ” квітня 2023 р.

Завідувач кафедри

 Вадим ІЩЕНКО

«РОЗГЛЯНУТО»

Гарант освітньої програми

“Ветеринарна медицина”

 Наталія ГРУШАНСЬКА

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«ХВОРОБИ ХУТРОВИХ ЗВІРІВ»

спеціальність 211 «Ветеринарна медицина»
освітня програма «Ветеринарна медицина»
Факультет ветеринарної медицини
Розробник: к.вет.н., доцент Семенко О.В.

Київ – 2023 р.

1. Опис навчальної дисципліни «ХВОРОБИ ХУТРОВИХ ЗВІРІВ»

Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній ступінь	
Освітній ступінь	<i>Магістр</i>
Спеціальність	<i>211 «Ветеринарна медицина»</i>
Освітня програма	<i>«Ветеринарна медицина»</i>
Характеристика навчальної дисципліни	
Вид	Вибіркова
Загальна кількість годин	120
Кількість кредитів ECTS	4
Кількість змістових модулів	2
Курсовий проект (робота) (за наявності)	-
Форма контролю	<i>Залік</i>
Показники навчальної дисципліни для денної форми навчання	
	денна форма навчання
Рік підготовки (курс)	4
Семестр	8
Лекційні заняття	<i>15 год.</i>
Практичні заняття	<i>15 год.</i>
Самостійна робота	<i>90 год.</i>
Кількість тижневих аудиторних годин для денної форми навчання	<i>2 год.</i>

2. Мета, завдання та компетентності навчальної дисципліни «ХВОРОБИ ХУТРОВИХ ЗВІРІВ»

Мета навчальної дисципліни полягає у набутті теоретичних і практичних знань з діагностики, лікування та профілактики хвороб хутрових звірів і кролів, отримання практичних навичок в проведенні превентивних заходів та підготовка студента до самостійної практичної роботи.

Логіка і структура курсу дозволить студентам засвоїти необхідний обсяг знань, що дає можливість досягти високого рівня професійної компетентності майбутніх фахівців.

Завдання. Основна роль дисципліни – вивчити основні заразні хвороби хутрових звірів і кролів, засвоїти будову і розвиток збудників інвазійних хвороб і лікувально-профілактичних заходів за хвороб різної етіології. Основну увагу звернено на зоонози – хвороби спільні для людей і хутрових звірів і кролів. Виходячи із кваліфікаційної характеристики ветеринарного лікаря, кожен студент **має мати наступні знання** про основні заразні хвороби хутрових звірів і кролів:

1. Збудники хвороби; 2. Економічні збитки; 3. Цикл розвитку збудників; 4. Епізоотологічні дані; 5. Патогенез; 6. Симптоми хвороби; 7. Патологоанатомічні зміни; 8. Діагностика; 9. Лікування; 10. Профілактичні заходи;

Після вивчення дисципліни студент **повинен вміти** поставити точний діагноз на інвазійне захворювання, провести лабораторне дослідження різних матеріалів від хворих тварин на наявність збудників інвазії, повести диференційну діагностику, володіти сучасними методами досліджень та заходами превентивних технологій забезпечення здоров'я хутрових звірів і кролів.

Унікальність дисципліни полягає в викладанні наступних розділів дисципліни: філяріатози, бабезіози хутрових звірів, особливості перебігу токсоплазмозу у кролів та хутрових звірів, гельмінтози кролів та заходи боротьби з ними. За якими викладачами кафедри захищені докторські та кандидатські роботи. З перелічених тем запропоновані нові підходи в діагностиці, лікуванні та профілактиці цих хвороб, вивчено та удосконалено дані стосовно поширення, патогенезу та перебігу.

Набуття компетентностей:

Інтегральна компетентність (ІК): Здатність розв'язувати складні задачі і проблеми у галузі ветеринарної медицини, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог.

Загальні компетентності (ЗК): здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу. Здатність застосовувати знання у практичних умовах. Здатність спілкуватись державною мовою як усно, так і письмово. Здатність спілкуватись іноземною мовою. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні. Здатність вчитись і оволодівати сучасними знаннями. Здатність приймати обґрунтовані рішення. Здатність спілкуватись з представниками інших професійних груп різного рівня. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт

(паразитологічних досліджень, лікувально-профілактичних заходів, обробок тощо). Прагнення до збереження навколишнього середовища.

Фахові (спеціальні) компетентності (СК): Здатність встановлювати особливості будови паразитів. Здатність використовувати інструментарій, спеціальні пристрої (мікроскопи, центрифуги, лупи тощо), прилади, лабораторне обладнання та інші технічні засоби для проведення необхідних маніпуляцій під час професійної діяльності. Здатність проводити клінічні дослідження з метою формулювання висновків щодо стану тварин чи встановлення діагнозу. здатність здійснювати відбір, пакування, фіксування і пересилання проб біологічного матеріалу для паразитологічних досліджень. Здатність організовувати і проводити лабораторні та спеціальні діагностичні паразитологічні дослідження та аналізувати їх результати. Здатність планувати, організовувати та реалізовувати заходи з лікування тварин різних видів і класів, хворих на інвазійні захворювання. Здатність здійснювати просвітницьку діяльність серед працівників галузі та населення щодо інвазійних хвороб.

Програмні результати навчання (ПРН):

Використовувати інформацію із вітчизняних та іноземних джерел для розроблення діагностичних, лікувальних і підприємницьких стратегій.

Збирати анамнестичні дані під час реєстрації та обстеження тварин, приймати рішення щодо вибору ефективних методів діагностики, лікування та профілактики хвороб тварин.

Розробляти карантинні та оздоровчі заходи, методи терапії, профілактики, діагностики та лікування хвороб різної етіології.

Формулювати висновки щодо ефективності обраних методів і засобів утримання, годівлі та лікування тварин, профілактики заразних і незаразних хвороб, а також виробничих і технологічних процесів на підприємствах з утримання, розведення чи експлуатації тварин різних класів і видів.

Розробляти заходи, спрямовані на захист населення від хвороб, спільних для тварин і людей.

Знати правила та вимоги біобезпеки, біоетики та добробуту тварин.

Здійснювати просвітницьку діяльність серед працівників галузі та населення.

Компетенції (знання, уміння) рекомендовані МЄБ (П – початковий, С – середній) якими мають володіти студенти після вивчення курсу дисципліни «ХВОРОБИ ХУТРОВИХ ЗВІРІВ»

Епідеміологія (використовується частково, на початковому рівні знань): - знання та розуміння загальних принципів описової епідеміології стосовно саме паразитарних хвороб тварин, в т.ч. зоонозів, застосування її до боротьби з паразитарними хворобами, та здатність отримувати та правильно використовувати інформацію з відповідних джерел;

Вивчення природи хвороби, її причин, процесів, розвитку та наслідків.

Розвиток широкого розуміння фундаментальних принципів біоматематики, включаючи біостатистику, планування дослідження, планування та здійснення експериментального та моніторингового збору даних, менеджмент та аналіз даних, критична оцінка опублікованої інформації за паразитарних хвороб.

–**Зоонози С(П)**: визначати клінічні ознаки, клінічний перебіг, потенціал передачі та патогени пов'язані з поширеними зоонозами, спричиненими паразитами; використовувати або пояснювати використання актуальних діагностичних та терапевтичних інструментів щодо поширених зоонозів.

Морфологія та біологія ендо- та ектопаразитів, що мають значення для ветеринарії. Широке розуміння життєвого циклу та патогенезу паразитів тварин: імунологічні та патофізіологічні аспекти зв'язку паразита та його носія, серйозність зоонотичної паразитологічної інфекції / зараження, принципи та протоколи діагностування, лікування та контролю паразитологічних інфекцій / заражень. Методи лабораторної діагностики та ідентифікація важливих життєвих циклів паразитів. З фокусом на паразитах, що мають вплив на здоров'я та благополуччя тварин, а також паразитах, що можуть впливати на здоров'я людей. Ветеринарна охорона здоров'я визначається ВООЗ, як «комплекс дій, направлених на захист фізичного, ментально та соціального благополуччя людей через розуміння та застосування ветеринарної науки». Курс вивчає базові принципи та програми охорони здоров'я людей від зоонозів паразитарної етіології.

– **Транскордонні хвороби.** Вміти ідентифікувати клінічні ознаки, протікання, потенціал передачі та патогени, пов'язані з транскордонними хворобами паразитарної етіології. Вивчення паразитів та їх вплив на живі організми. Лабораторні та інші методи дослідження; розуміння основних паразитологічних принципів (процеси трансмісії, класифікації, виділення та ідентифікація), знання епідеміології та патогенезу інвазій з важливими збудниками кожного типу; клінічні ознаки та діагностика інвазії; вибір лікування, включаючи розумне використання протипаразитарних препаратів; прогностичне та діагностичне значення лабораторних чи клінічних тестів.

– **Нові хвороби та хвороби, що швидко поширюються.** (Значна роль в цьому належить паразитичним членистоногим, як переносникам цих хвороб).

С - визначати нові хвороби та хвороби, що швидко поширюються та надавати актуальну допомогу;

С - визначати підозрілі ознаки та повідомляти про них відповідний Компетентний орган;

С - розуміти причини / гіпотези, пояснювати появу та повторне виникнення хвороб;

С - знати, де знайти актуальну та надійну інформацію щодо нових хвороб та хвороб, що швидко поширюються.

– **Програми профілактики та контролю хвороб паразитарної етіології.**

С - описувати існуючі програми попередження та боротьби з поширеними зоонозами, заразними хворобами, новими хворобами та хворобами, що швидко поширюються, включаючи ідентифікацію тварин, відслідковуваність та нагляд з боку відповідного ветеринарного органу.

3. Програма та структура навчальної дисципліни «ХВОРОБИ ХУТРОВИХ ЗВІРІВ»:

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин				
	денна форма				
	тиждень	у тому числі			
		всього	лекції	практ	с.р.
1	2	3	4	5	6
Змістовий модуль 1. Гельмінтози та арахноентомози хутрових звірів і кролів					
Тема 1. <i>Гельмінтози хутрових звірів і кролів.</i>	1-4	38	4	4	24
Тема 2. <i>Ентомози та акарози хутрових звірів і кролів</i>	5-8	38	4	4	22
Змістовий модуль 2. Протозоози та хвороби, спричинені прокаріотами хутрових звірів і кролів					
Тема 3. <i>Протозойні хвороби хутрових звірів і кролів</i>	9-12	38	4	4	22
Тема 4. <i>Хвороби хутрових звірів і кролів, спричинені прокаріотами та трансмісивні хвороби кролів і хутрових звірів</i>	13-15	36	3	3	22
Усього годин		120	15	15	90

4. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Особливості перебігу, діагностики, лікування та превентивних заходів за трематодозів хутрових звірів і кролів	2
2	Особливості перебігу, діагностики, лікування та превентивних заходів за цестодозів хутрових звірів і кролів	2
3	Особливості перебігу, діагностики, лікування та превентивних заходів за нематодозів і акантоцефальозів у хутрових звірів і кролів	2
4	Особливості перебігу, діагностики, лікування та превентивних заходів за ентомозів та акарозів хутрових звірів і кролів	2
5	Особливості перебігу, діагностики, лікування та превентивних заходів за протозоозів хутрових звірів і кролів	2
6	Особливості перебігу, діагностики, лікування та превентивних заходів за хвороб хутрових звірів і кролів, спричинених прокаріотами	3
7	Особливості перебігу, діагностики, лікування та превентивних заходів за трансмісивних хвороб хутрових звірів і кролів	2

5. Теми самостійної роботи

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Особливості анатомії хутрових звірів і кролів	8
2	Особливості фізіології хутрових звірів і кролів	8
3	Особливості годівлі хутрових звірів і кролів	8

4	Особливості розведення хутрових звірів і кролів	8
5	Особливості утримання хутрових звірів і кролів	8
6	Особливості отримання хутра від хутрових звірів і кролів	8
7	Особливості перебігу, діагностики, лікування та превентивних заходів за фасціолопсозу, опісторхозу хутрових звірів і фасціольозу кролів	4
8	Особливості перебігу, діагностики, лікування та превентивних заходів за теніїдозів хутрових звірів	4
9	Особливості перебігу, діагностики, лікування та превентивних заходів за ларвальних цестоїдозів кролів	4
10	Особливості перебігу, діагностики, лікування та превентивних заходів за токсакарозу, токсокарозу, анкілостомозів у хутрових звірів і стронгілятозів у кролів	4
11	Особливості перебігу, діагностики, лікування та превентивних заходів за постійних та тимчасових збудників ентомоїдозів хутрових звірів і кролів	4
12	Особливості перебігу, діагностики, лікування та превентивних заходів за акариформних кліщів хутрових звірів і кролів	4
13	Особливості перебігу, діагностики, лікування та превентивних заходів за бабезіозу, ізоспорозу, еймеріозу, токсоплазмозу хутрових звірів і кролів	4
14	Особливості перебігу, діагностики, лікування та превентивних заходів за хвороб хутрових звірів і кролів, спричинених рикетціями	4
15	Особливості перебігу, діагностики, лікування та превентивних заходів за трансмісивних хвороб хутрових звірів і кролів (Міксоматоз, Геморагічна хвороба кролів)	6
	Всього	90

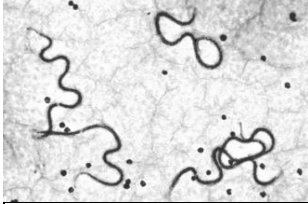
6. Контрольні питання, комплекти тестів для визначення рівня засвоєння знань студентами.

Питання: 1. Хвороба Лайма. 2. Гемабартонельоз. 3. Ерліхіоз 4. Лейшманіоз 5. Гепатозооноз 6. Бабезіоз 7. Цистоізоспороз 8. Еймеріоз 9. Токсоплазмоз 10. Неоспороз 11. Гамондіоз 12. Криптосоридіоз 13. Гіардіоз 14. Трихомоноз котятчих 15. Трипаносомози 16. Міксоматоз 17. Вірусна геморагічна хвороба кролів. 18. Сказ 19. Пастерельоз кролів 20. Трихостронгілідози кролів 21. Пассалуроз кролів 22. Фасціольоз кролів 23. Ценуроз сиреальний 24. Цистицеркоз пізіформний 25. Аляріоз 26. Гетерофіоз 27. Нанофітіоз 28. Парагоніоз 29. Шистосомоз 30. Ехінохазмоз 12. Опісторхоз 13. Метохоз 14. Псевдамфіоз 15. Метагоніоз 16. Теніози м'ясоїдних 17. Дипілідіоз 18. Цітотеніоз кролів 19. Метагоніоз 20. Дифілоборіоз 21. Ехінококози 22. Стронгілоїдоз 23. Токсокароз, токсокарозу, байлазаскарозу 24. Анкілостомози 25. Дирофіляріоз 26. Креносомоз 27. Ангіостронілоз 28. Еулоостронгільоз 29. Кориносомози 30. Трихуроз, капіляріози 31. Трихінельоз 32. Телязіоз 33. Діоктофіоз 34. Спіроцеркоз 35. Олуланоз 36. Дерматобіоз 37. Кутереброз 38. Безкрилі комахи (воші, волосоїди, блохи, клопи) 39. Кровососки 40. Псороптоз кролів 41. Отодектоз 42. Нотоєдроци лисць, кролів 43. Саркоптози 44. Демодекози 45. Хейлетіоз 46. Лістрофороз

Пакети тестових завдань

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ			
ОС «Магістр» Спеціальність 211 – «Ветеринарна медицина»	Кафедра Фармакології, паразитології і тропічної ветеринарії 2023-2024 навч. рік	БІЛЕТ № 1 з дисципліни «Хвороби хутрових звірів і кролів»	Затверджую Зав. кафедри Іщенко В.Д. «__» _____ 2023 р.

Тестові завдання різних типів

<p>1. Збудник каліцивірусної інфекції норок у навколишнє середовище виділяється із:</p> <table border="1" style="width: 100%;"> <tr><td>1</td><td>Фекаліями</td></tr> <tr><td>2</td><td>Виділеннями з носа, очей, та гнійних ран</td></tr> <tr><td>3</td><td>Сечею</td></tr> <tr><td>4</td><td>Немає правильної відповіді</td></tr> </table> <p>2. Як називається хвороба кролів, що викликається даною комахою?</p> <div style="text-align: center;"> </div> <p><i>(у бланку відповідей впишіть назву українською мовою)</i></p>	1	Фекаліями	2	Виділеннями з носа, очей, та гнійних ран	3	Сечею	4	Немає правильної відповіді	<p>3. Вкажіть які з перерахованих препаратів використовують для етіотропного лікування хутрових звірів, хворих на бабезіоз</p> <table border="1" style="width: 100%;"> <tr><td>1</td><td>Азидин</td></tr> <tr><td>2</td><td>Дектомакс</td></tr> <tr><td>3</td><td>Фармоксид</td></tr> <tr><td>4</td><td>Діамідин</td></tr> <tr><td>5</td><td>Тетрациклін</td></tr> </table> <p>4. На рисунку представлені личинки, яких виявили при мікроскопічному дослідженні крові норки</p> <div style="text-align: center;"> </div> <p><i>(у бланку відповідей впишіть назву хвороби, яку вони викликають)</i></p>	1	Азидин	2	Дектомакс	3	Фармоксид	4	Діамідин	5	Тетрациклін
1	Фекаліями																		
2	Виділеннями з носа, очей, та гнійних ран																		
3	Сечею																		
4	Немає правильної відповіді																		
1	Азидин																		
2	Дектомакс																		
3	Фармоксид																		
4	Діамідин																		
5	Тетрациклін																		

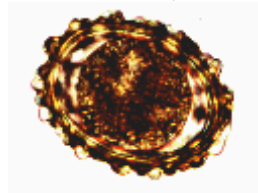
5. Вкажіть відповідність

1. Дружні взаємовідносини	a. мутуалізм
	b. коменсалізм
2. Ворожі взаємовідносини	c. синоїкія
	d. паразитизм

6. Хто є засновником паразитоценології?

(у бланку відповідей впишіть вірну відповідь одним словом)

7. Вкажіть яйце якого гельмінта представлено на рисунку (збільшення ок.х15, об.х20)

(у бланку відповідей впишіть назву збудника латиною)

8. Вкажіть латинську назву гельмінта представленого на рисунку

(у бланку відповідей впишіть вірну відповідь)

9. Вкажіть назву хвороби збудник якої представлений на рисунку

(у бланку відповідей впишіть назву хвороби)

10. Які з перерахованих препаратів відносяться до групи макроциклічних лактонів?

1	Аверсект
2	Бронтел
3	Дектомакс
4	Роленол

11. Вкажіть збудника хвороби, що локалізуються в бронхах

1	Дирофілярій
2	Метастронгіл
3	Протостронгіл
4	Трихурісів

12. Як називається інвазійна личинка у макраканторинхів?

1	Церкоїд
2	Акантела
3	Адолескарій
4	Акантор

13. Вкажіть **основний** метод дослідження калу при підозрі на фасціолопсоз?

1	Фюллеборна
2	Послідовного промивання
3	Бермана-Орлова
4	Горшкова

14. Назвіть до якої групи препаратів належить альбендазол

(у бланку відповідей впишіть правильну відповідь)

15. Збудники яких хвороб мають додаткового хазяїна?

1	Ехіносхазмід
2	Токсокар
3	Креносом
4	Опісторхів

16. Вкажіть відповідність

А. біогельмінтози	1. Аскароз
В. геогельмінтози	2. Метастронгільоз
	3. Олуланоз
	4. Макраканторинхоз

17. Зараження на який гельмінтоз відбувається при заковтуванні твариною вражених личинкою збудника личинок комах-копробіонтів?

(у бланку відповідей впишіть назву хвороби)

18. Як називається хвороба свиней, проміжним хазяям збудників якої є дощові черви

(у бланку відповідей впишіть назву хвороби)

19. Через який час після потрапляння в організм тварини трихінели стають статевозрілими?

1	1-2 тижні
2	2-3 тижні
3	1 місяць
4	2-5 днів

20. Вкажіть назву хвороби збудник якої представлений на рисунку

(у бланку відповідей впишіть назву хвороби)

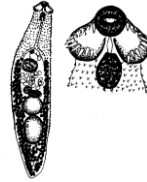
21. При гельмінтовооскопічному дослідженні виявили яйце гельмінта свиней представлене на рисунку (збільшення ок.х15, об.х40). Встановіть діагноз.

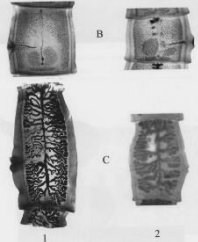
(у бланку відповідей впишіть назву хвороби)

22. Вкажіть назву гельмінта представленого на рисунку

- 1 – Fasciola hepatica
- 2 – Opistorchus tenuicollis
- 3 – Echinostoma revolutum
- 4 – Paramphistoma cervi

23. Вкажіть на рисунку гермафродитний членник

свиного ціп'яка

24. Вкажіть назву хвороби, яку ще називають «вузликовою хворобою»

(у бланку відповідей впишіть вірну відповідь одним словом)

25. Вкажіть загальну назву методів досліджень, при яких виявляють личинок гельмінтів?

(у бланку відповідей впишіть вірну відповідь одним словом)

26. Вкажіть відповідність методів в гельмінтології

1. Флотажні методи дослідження	a. Послідовного промивання
2. Методи осадження	b. Горшкова
3. Комбіновані методи	c. Калантарян
	d. Щербовича
	e. Демідова
	f. Фюллеборна

27. Де паразитують статевозрілі трихінели?

(у бланку відповідей впишіть правильну відповідь)

28. Вкажіть відповідність

А. біогельмінтози	1. Аскароз
	2. Метастронгілоз
Б. Геогельмінтози	3. Олуланоз
	4. Макраканторинхоз

29. Вкажіть збудника хвороби, що локалізуються в кровоносних судинах

1	Спаргамуси
2	Олулани
3	Шистосоми
4	Трихурісів

30. Яким методом досліджуємо кал при підозрі на фасціольоз?

1	Фюллеборна
2	Послідовного промивання
3	Бермана-Орлова
4	Горшкова

7. Методи навчання.

- словесні (лекційний, пояснення, дискусія, інструктаж, бесіда);
- наочні (ілюстрування, демонстрація, самостійне спостереження);
- практичні (метод справ, лабораторна робота).

8. Форми контролю.

- поточний (опитування, тестування);

- рубіжний (модулі);
- підсумковий (тестування залікове).

Форми організації контролю знань, система оцінювання – контроль знань здійснюється шляхом виконання студентами лабораторних робіт, виступів з доповідями, складання модульних контрольних робіт за модульно-рейтинговою системою.

Поточний контроль знань студентів здійснюється на лабораторних заняттях і полягає в проведенні попереднього контролю знань, умінь і навичок студентів, постановку загальної проблеми викладачем та її обговорення за участю студентів, розв'язування завдань з їх обговоренням, розв'язування контрольних завдань, їх перевірку, оцінювання.

Контроль знань і умінь студентів (поточний і підсумковий) з навчальної дисципліни здійснюють згідно кредитно-модульної системи. Рейтинг із засвоєння дисципліни визначається за 100 бальною шкалою. Він складається із рейтингу з навчальної роботи, для оцінювання якої призначається 70 балів, і рейтингу з атестації (екзамену) – 30 балів.

Підсумкова (загальна оцінка) курсу навчальної дисципліни є сумою рейтингових оцінок (балів), одержаних за окремі оцінювані форми навчальної роботи: поточне та підсумкове тестування рівня засвоєності теоретичного матеріалу під час аудиторних занять та самостійної роботи (модульний контроль); оцінка (бали) за виконання лабораторних досліджень. Підсумкова оцінка виставляється після повного вивчення навчальної дисципліни, яка виводиться як сума проміжних оцінок за змістові модулі. Остаточна оцінка рівня знань складається з рейтингу з навчальної роботи, для оцінювання якої призначається 70 балів, і рейтингу з атестації (екзамену) – 30 балів.

Семестровий контроль проводиться у формі семестрового заліку (у 4-му семестрі для 2 курс ст.. та 6-му семестрі 3 курс повний термін навчання) екзамену (3-й семестр 3 курс ст.. та 7-й семестр 4 курс повний термін навчання) в обсязі навчального матеріалу і в терміни, встановлені навчальним планом.

9. Розподіл балів, які отримують студенти. Оцінювання знань студента відбувається за 100-бальною шкалою і переводиться в національні оцінки згідно з табл. 1 «Положення про екзамени та заліки у НУБіП України» (наказ про уведення в дію від 03.03.2021 р. протокол № 7)

Рейтинг студента, Бали	Оцінка національна за результати складання	
	екзаменів	заліків
90-100	Відмінно	Зараховано
74-89	Добре	
60-73	Задовільно	
0-59	Незадовільно	Не зараховано

Для визначення рейтингу студента (слухача) із засвоєння дисципліни $R_{\text{дис}}$ (до 100 балів) одержаний рейтинг з атестації (до 30 балів) додається до рейтингу студента (слухача) з навчальної роботи $R_{\text{НР}}$ (до 70 балів): $R_{\text{дис}} = R_{\text{НР}} + R_{\text{АТ}}$.

10. Навчально-методичне забезпечення

Навчально-методичне забезпечення навчального процесу передбачає: державні стандарти освіти, навчальні плани, навчальні програми з усіх нормативних і вибіркових навчальних дисциплін; підручники і навчальні посібники; інструктивно-методичні матеріали до семінарських, практичних і лабораторних занять; індивідуальні навчально-дослідні завдання; контрольні роботи; текстові та електронні варіанти тестів для поточного і підсумкового контролю, методичні матеріали для організації самостійної роботи студентів.

1. Галат В. Ф., Березовський А. В., Сорока Н. М., Прус М. П., Євстаф'єва В.О., Галат М. В. Паразитологія та інвазійні хвороби тварин. Підручник./ за ред. проф. Галат В. Ф.- Полтава: ТОВ НВП «Укрпромторгсервіс», 2014. – 338 с.

2. Методичні вказівки. Методи ідентифікації кровопаразитів у тварин/Бойко Н., Немова Т., Семенко О./ Компринт.-К.-2021,-2.5 д.а.

4. Новіцька О.В., Семенко О.В. Заразні хвороби кролів: навчальний посібник К.: ТОВ "НВП "Інтерсервіс".- 2015. - 214 с.

5. Прус М.П., Зворигіна В.Є., Семенко О.В. Монографія. Саркоцистоз тварин. – К.: ЦП «КОМПРИНТ», 2019. – 149 с.

6. Методичні вказівки "Лабораторна діагностика протозоозів тварин" Сорока Н., Прус М., Семенко О., Пашкевич І., Галат М., Слободян Р./ Компринт.-К.-2021,-3.5 д.а.

7. Методичні вказівки "Лабораторна діагностика гельмінтозів тварин" Сорока Н., Прус М., Семенко О., Пашкевич І., Галат М., Слободян Р./ Компринт.-К.-2021,-5.5 д.а.

8. Рекомендації з діагностики саркоцистозу тварин /Прус М.П., Семенко О.В., Литвиненко О.П., Зворигіна В.Є. / ДНДІЛДВСЕ, Київ, 2016. - 18 с.

9. Стець О.В., Сорока Н.М., Семенко О.В., Мазуркевич А.Й. Спосіб діагностики яєць гельмінтів за допомогою флотації та обеззолених фільтрів. Патент на корисну модель

№ 132168 Україна: МПК G01N 33/487; № 201809675; заявл. 26.09.2018; опубл. 11.02.2019, Бюл. № 3. 4 с.

10. Стець О.В., Сорока Н.М., Семенко О.В., Мазуркевич А.Й. Спосіб діагностики яєць гельмінтів за допомогою послідовного промивання та обеззолених фільтрів. Патент на корисну модель № 133416 Україна: МПК G01N 33/48; № 201809503; заявл. 21.09.2018; опубл. 10.04.2019, Бюл. № 7. 4 с.,

11. Дащенко С.О. Сорока Н.М., Галат М.В., Семенко О.В. Метод діагностики стронгілоїдозу собак за використання струнних ниток. Патент на корисну модель № 142234 UA. 2020.

12. Сорока Н.М., Довгій Ю.Ю., Дубова О.А., Фещенко Д.В., Бахур Т.І. Паразитарні хвороби м'ясоїдних тварин : навчальний посібник. Житомир. Полісся, 2014. 216 с.

11. Рекомендовані джерела інформації

Основна література

1. Галат В. Ф., Березовський А. В., Сорока Н. М., Прус М. П., Євстаф'єва В.О., Галат М. В. Паразитологія та інвазійні хвороби тварин. Підручник./ за ред. проф. Галат В. Ф.- Полтава: ТОВ НВП «Укрпромторгсервіс», 2014. – 338 с.
2. Сорока Н.М., Довгій Ю.Ю., Дубова О.А., Фещенко Д.В., Бахур Т.І. Паразитарні хвороби м'ясоїдних тварин : навчальний посібник. Житомир. Полісся, 2014. 216 с.
3. Новіцька О.В., Семенко О.В. Заразні хвороби кролів: навчальний посібник К.: ТОВ "НВП "Інтерсервіс".К.- 2015. - 214 с.
4. Практикум із паразитології / В.Ф. Галат, Ю.Г. Артеменко, М.П. Прус та ін.; За ред. В.Ф. Галата. – К.: Урожай, 2009. – 192 с.

Допоміжна література

1. Практикум із паразитології / В.Ф. Галат, Ю.Г. Артеменко, М.П. Прус та ін.; За ред. В.Ф. Галата. – К.: Урожай, 2001. – 192 с.
2. Рекомендації щодо застосування камери для підрахунку яєць гельмінтів / Пономар С.І.. – Біла Церква. – 2001 – 12 с.
3. Методичні вказівки "Лабораторна діагностика протозоозів тварин" Сорока Н., Прус М., Семенко О., Пашкевич І., Галат М., Слободян Р./ Компринт.-К.-2021,-3.5 д.а.
4. Методичні вказівки "Лабораторна діагностика гельмінтозів тварин" Сорока Н., Прус М., Семенко О., Пашкевич І., Галат М., Слободян Р./ Компринт.-К.-2021,-5.5 д.а.
5. Рекомендації з діагностики саркоцистозу тварин /Прус М.П., Семенко О.В., Литвиненко О.П., Зворигіна В.Є. / ДНДІЛДВСЕ, Київ, 2016. - 18 с.
6. Прус М.П., Семенко О.В., Галат М.В. Монографія. Бабезіоз собак. – К.: ЦП «КОМПРИНТ», 2017. – 175 с.
7. Прус М.П., Зворигіна В.Є., Семенко О.В. Монографія. Саркоцистоз тварин. – К.: ЦП «КОМПРИНТ», 2019. – 149 с.
8. Атлас гельмінтів тварин / І.С. Дахно, А.В. Березовський. В.Ф. Галат та ін. - К.: Ветінформ, 2001. -118 с.
9. Gamble H.R. Trichinellosis. // Office International des Epizooties. Manual of standards for diagnostic tests and vaccines. List A and B diseases of mammals, birds and bees. Fourth edition. – Paris, France, 2000. – P. 322 – 327.

12. Інформаційні ресурси

1. Найпоширеніші інвазійні хвороби свійських тварин http://ir.znau.edu.ua/bitstream/123456789/2533/1/Invazijni%20hvoroby%20svijskyh%20otvaryn_2012.pdf
2. Галат В.Ф., Березовський А.В., Прус М.П., Сорока Н.М., Паразитологія та інвазійні хвороби тварин. Практикум https://www.studmed.ru/view/galat-vf-berezovskiy-av-prus-mp-soroka-nm-parazitologiya-ta-nvazyn-hvorobi-tvarin-praktikum_4c269433360.html
3. Електронний атлас гельмінтів. <https://mmatilevichusv.wixsite.com/parasitology/elektronnij-atlas>
4. Паразитарні (інвазійні) хвороби тварин // www.referatcentral.org.ua
5. Гельмінтози тварин <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/books/NBK8282/>

6. Контроль паразитів
https://www.esccap.org/uploads/docs/qo10p7ki_1136_ESCCAP_GL3_UA_v3_1p.pdf